

KÖNYVTÁRI

híradó

46.359

MEGJELENIK HAVONTA

III. évfolyam. 8. szám.

1959. augusztus.

ALKOTMÁNY ÜNNEPE.

Évről - évre omlós, fehér kenyeret szelünk augusztus 20-án délben ünnepségünk alkalmával, kenyeret, friss búzából. Annak, hogy kenyérrel ünnepelünk, jelképes jelentősége maradandó. Mert az alkotmány nem csak tételes alaptörvények foglalata. Az alkotmányok mindenekelőtt a kenyér birtoklásáról döntenek, arról: kit illet a kenyér. A burzsoá alkotmányok csak keveseket engednek be sáncaik közé. Azoké a kenyér, a kalács, az autó, a villa. De ha kívül rekedtél az alkotmányon, még a mindennapi kenyered is kérdésesé válik. A polgári állam alkotmánya így a kirekedt többség kenyértelenségének kifejezése.

Milliók járnak biztosított munkahelyükre, százezrek üdülnek a Balaton, Mátra és Mecsek tájain, alig két hét és tizezernyi új kisiskolás lépi át először az iskola kapuját. Százezrek tanulnak, 9 millió új tankönyvből. Ez a mi alkotmányunk élő valósága..

Jubileumi év az idei. 10 éves a magyar alkotmány. Ünnepelni a jövőben sem fogjuk másképp mint fehér kenyérrel. Kenyérrel, mely az ember testében, izmaiban, idegeiben eleven alkotóerővé varázsolódik.

Szalai György.

A BUDAPESTI GYŰJTEMÉNY UJ ÉRTÉKEI.

Az elmúlt negyedben sikerült megszereznünk a B. gyűjtemény számára Franciscus Luprecht: Historia Parochiae S. Annae in Aquatica című kéziratos művét. A kézirat kiemelkedik a hasonló időpontból, a 19. század elejéről származó forrasművek közül és - a budai Szt. Anna egyházközség történetét tárgyalva - rendkívül becses kortörténeti adatokat tartalmaz a Viziváros és Buda történetéből. Többek között az egyetlen eddig ismert forrás, amely a 18. század utolsó évtizedeiben még szokásban volt vizivárosi passiójátékok emlékét átszármezttatta; értékes része Josephus Richter: Chronica Urbis Budensis című fejezete is, amely 1622-ig ismerteti Buda történetének legfontosabb adatait.

Az egész bőrbe kötött, foliéalaku, általában szép írású kéziratot a második világháború folyamán pincébe menekítették, ahol viszont 1945-ben árvíz öntötte el. Azóta, a szakszerűtlen tárolás következtében penészedésnek indult, lapjai töredezték, egyszóval siralmas állapotban volt. Szinte az utolsó pillanatban mentettük meg a teljes pusztulástól a kutatás számára azzal, hogy megvásároltuk és az Országos Levéltár restaurálóműhelye, valamint Németh Jenő iparművész közreműködésével restauráltattuk.

Egy másik, igen értékes mű Than László budapesti rajzainak albuma, amelyben a mester a 19. század utolsó évtizedeinek jellegzetes fővárosi figuráit, érdekes kortörténeti jeleneteit örökítette meg ceruzájával, tollával, ecsetjével.

Z.J.

A "B" KÉPGYŰJTEMÉNYE.

Könyvtárunk dolgozói nem ismerik, vagy kevesen ismerik a B. gyűjtemény képgyűjteményét és képkatalógusát. Rövid ismertetésünk célja egyrészt, hogy könyvtárosaink tudomást szerezzenek B. gyűjteményünk ezen kevéssé ismert munkaterületéről, másrészt, hogy a könyvtárosok által a Bpest történetével foglalkozó kutatók minél szélesebb köre is megismerje értékes, ritka gyűjteményünket.

A gyűjtemény fényképekből és a könyvek vagy folyóiratokból kivett képek képkatalógusából áll. A képkatalógus két részre tagozódik: 1./ Arcképkatalógusra, 2./ A Budapestre vonatkozó tárgyi és eseményképek katalógusára. Az arcképkatalógus a Bpest történetében és fejlődésében jelentős szerepet betöltő személyek arcképét tartalmazza. Elhelyezése betürendben történik. A tárgy- és eseménykatalógus elhelyezésére az e célra összeállított tematika szolgál. A tematika Budapest egészéből indul ki és Bpest legapróbb részletéig terjed. Részletesebben: Bpest látképe, nagyobb városrészek és ebből kiemelve a főváros története szempontjából jelentősebb szerepet betöltő városrészek, pl. Aquincum, Margitsziget stb.;

a kerületek, utvonalak, archeológiai emlékek, épületek, szobrok stb.; végül az események és jelenetek. A felsorolással csak érzékeltetni akartam az elhelyezés rendjét. Maga a tematika a legapróbb részletre és mozzanatra is kiterjed. Az egyes témákon belül a katalógus elhelyezési rendje időrend /pl. események/ vagy betűrend /pl. utcanevek/. A képkatalógusban nyer elhelyezést a fényképanyagról készült címfelvétel is a tematika már ismertetett rendjébe, azonos témákon belül a beérkezés szerinti numerus currens-ben.

A képanyag gyűjtése a 20-as évek végén kezdődött inkább mint tiszteletreméltó törekvés kevés eredménnyel. A szisztematikus gyűjtés 1955-ben indult meg Bpest történeti bibliográfia munkálatainak megkezdésével. Az anyag 90 %-a ebben az időszakban gyűlt össze. A gyűjtés folyik ma is és a jövőben is. Jelenleg 50.000 felvett katalóguscédulával rendelkezünk. Az utóbbi időben megindult gyűjtés tömegével szaporította képkatalógusunkat. Gyakran találkozunk olyan új tárgyi vagy eseményfelvétellel, melyet tematikánkba nem tudunk beilleszteni. Ezen körülmény időnként szükségessé teszi a tematikának új fogalmakkal való kiegészítését.

Bpest történetével foglalkozó kutatók számára nagy segítséget nyújtó képanyagunk gyakorlati használhatósága mindjobban bebizonyosodik. Ugyyszólván naponta jelentkeznek kutatók hivatalos szervek és intézmények képanyag igényléssel. Példaképpen megemlítjük, hogy a közelmúltban kerületi tanácsok kértek képanyagot. A VIII.ker.-i tanács részére kb.100 különböző tárgyú képet adtunk jubiláris kiállítására: a VIII.ker. a Horthy korszakban és ma. Készülő filmekhez is adtunk képanyagot. A múlt év végén a Filmgyár az egykori Weiss Manfréd gyár /Csepel/ hadianyagot gyártó épületét kereste. Kérésükkel több helyen megfordultak, végül a Széchényi Könyvtár hozzánk utasította őket. Katalógusunkban megtaláltuk azt a könyvet, melyben a keresett gyárrészleg képe szerepelt. Felsorolt példakkal is dokumentálni akarjuk képgyűjteményünk gyakorlati használhatóságát. Azonban a Budapest történetét kutatók nagy részének nincs tudomása a könyvtárunkban található egyedülálló képgyűjteményről. Könyvtárunk dolgozói is hozzájárulhatnak ahhoz, hogy könyvtárunknak ezen kincseshányaja az eddiginél még jobban legyen kihasználva.

Baán Kálmán

A könyvekből, folyóiratokból, stb. kivetített képkatalóguson kívül, gyűjtjük még a Budapestre vonatkozó képeket is. Levelezőlapokat, fényképeket, reprodukciókat, stb. Ezeket ugyanolyan tematika szerint tároljuk, mint amilyen magának a képkatalógusnak a felépítése. Először az egész Budapestet ábrázoló látképek, azután az egyes városrészek, utcák, terek, intézmények, jelenetek, stb. sorrendjében. A tematika szerint elosztott anyagot háromféle nagyságban /ami

kb. megfelel a 8°, 4°, és 2° - nek/ fehér kartonra kasirozzuk és százával külön erre a célra csináltatott dobozokban tároljuk. A dobozokat pedig könyvként lehet a polcra helyezni.

Az egy-egy témakörbe tartozó képek együttmaradnak. Minden egyes fogalomnál új numerus currens-t kezdünk és ezáltal az egyes témaköröket, akár csak pl. egyes szobrokra vonatkozó képanyagot tetszés szerint bővithetjük. Így a kutatónak egyrészt csak egy-két dobozt kell kézbe vennie, ha valamit keres, másrészt áttekintése van a rendelkezésre álló képanyagról.

Az eddig főként magánosoktól vásárolt, vagy megbizásból készített képanyagot a Magyar Fotónak Budapestre vonatkozó gazdag fényképanyagával bővítjük ki. Ha már bizonyos törzsanyagunk együtt lesz, folyamatosan egészítjük majd ki a Magyar Fotó újonnan készült anyagával. Tervezzük még azt is, hogy a hozzáférhető teljes metszetanyagot lefotografáljuk és a képgyűjteményünkbe helyezzük.

Tervünk valóra válása esetén olyan dokumentációs gyűjtemény áll majd olvasóink rendelkezésére, amely világviszonylatban is páratlan lesz. A kutatók több tizezernyi képünkben valóságos kincsesbányát fognak találni. Szeretnénk gyümölcsöző együttműködést kiépíteni a Budapesti Történeti Múzeum hasonló gyűjteményével is.

Jelenlegi képállományunk kb. 5.000 db. A tizenötéves távlati terv során ezt mintegy 50.000 darabra akarjuk emelni.

Novák Tamásné

TAKARÉKOSABBAN A VILLANYÁRAMMAL!

Központunk és hálózatunk 1959. első félévében 28.6 % - kal több áramot fogyasztott mint az 1957/58 év hasonló ideje alatt. 55.000 forinttal többbe került a villanyfogyasztásunk, mint az előző évben. Ezt az 55.000 forintot valahonnan el kell venni. Könyvbeszerzés, vagy javítás, tatarozás vagy berendezés sínyli meg ezt a tulkiadást, mindenképen sajnálatos.

Annál is inkább aktuális a kérdés, mert most megyünk az őszbe, rövidülnek a nappalok és mi már "elköltöttük" a harmadik évnegyedre előirányzott villanyáramot. Nagyon jól tudjuk, hogy egészségünk szempontjából milyen fontos a mi munkaterületünkön a jó világítás. Nem is ezt akarjuk korlátozni! De minden módon küzdeni kell a hanyag, préda, nembánomság, az égve felejtett égő, a feleslegesen világító lámpa, a pazarló rendetlenség ellen, mert ennek forintban mutatkozó következménye egyformán sujt valamennyiünket.

Kamuthy krónikája

melyben azt olvashatjuk, hogy
milyen furtsa dolgokat láthat
az bibliotékábann.

K.F.

Bémenék az ebédlőnek nevezett nagy istállószerű helyiségbe, s ottan látám, hogy igen sokan szoronganak egymásnak hegyin-hátánn. Tsudállám, hogy illy sok emberekből áll az bibliotéka, mert a mi időnkben alig vala ottan egy-két ember, azok is jobbára olyanokból tevődtek, akiknek testyük hitván és gyengén vala az fegyverek forgatására.

Megemliteném, hogy nagyságos direktor uram, az bölts előljárók segedelmivel sok jó foréntokat szerze az bibliotéka lakóinak járandóságemelésre. Nagy gondokat és fejöknék fővését okozá az zsoldemelés nagyságos direktor uramnak és minden derék vezetőknek, mert az osztozás után nagy mérgesség, meg méltatlankodás támada azoknak körübenn, akik az portziózást nem tarták megfelelőnek.

Hogy szómat ne feledném, elmondom, hogy jó királyunk Béts városának megvétele után érdemök szerént részelteté az aranyokból jó vitézt, meg hüv szolgálóit. Emlékezésem szerént sohasem is kerekede zörgés az zsákmányosztás körül, mer' mindenki avval elégede meg ami neki jára, s nem azt irigylé, amit más kapott vala.

Direktor uram egybehivá hát az összeseket, s intő példabeszédbenn tsendesíteni törekede az háborgókat. Emlékezésem szerint ezeket mondta vala,

- Egyszer két szomszéd egyikének megjelené az tsudatevőtündérlán és mondá néki: "kévánj te jó ember amit tsak akarsz. Minden kérésedet teljesítem, de a szomszédodnak kétszeresét adom annak, amit te kévász magadnak."

E szókra az ember gondolkodék keveset, majd így szóla:

"Nyomná ki egyik szememet."

"Vigyázzatok - folytatá direktoruram az ő beszédjít,- nehogy ugy járjatok tik is, mer' látom, hogy méltatlankodástoknak lelke nem a magatok kevés, hanem a másoknak több fizetése".

E szókra az egyik bibliotekárusnő aki az pizt szemínél is jobban szeretheti fölkiálta, hogy - hiszen ha tsak egyik szemönkről lenne szó, de itten ötven meg száz foréntokról

beszélhetünk.

-Ugy van, úgy van!- kiáltozának erre többen is.

Támadá ezután nagy zür-zavar és lármázás. A lelkekben lakó szenvedélyek pedig mind kiszabadulának, s olyan vad kiáltozásbann törnek előbbre, hogy úgy gondolom, ilyen ördögi huj-hujt kiáltának néhai őseink, amikor Zalányt megkergették az Vértesnek hegyeinn. A hevessig láttán pedig mellyembenn nagy melegsíg árada, mert megérezém, hogy nem satnyula el mégsem egészen az jó magyar vér, ha még ily sok bátorságokat meg harciasságokat öröznek.

Direktor uram pedig látá, hogy okos szóval már itten nem segíthet semmit is, hát szétküldé az gyülekezetet. Azok pedig morogva hömbölgének helyeikre. Tsak ezután köszönte engemet kedvessig, mint messziről idekeveredett vendéget. Én másodjára is meglepődék, hogy derék elejinknek ilyen szép tulajdonságít, mint az sziveslátás, meg az barátság, örözni láttam. Megveregeté vállamat, mint régi ösmerséne, majd "lapidáris tömörsig" mondá el, hogy miként is élhetek az bibliotékábann. Azt is mondá, hogy az udvartartásra adott pizbül-amit ők tsak "reprezentációs kötsig" hittak-bösiggel költhetek. Tsak valamiféle számlákot hoznék kiadásaimról.

-Nem lehet az-sugám neki-hiszen asszonfélitül nem kérhetek számlát a rápazaroltakér'...

Valahogy még is egyessig jöve létre közöttünk. Még arra inte, hogy hagynám békessigbenn az bibliotéka fehirnépsig, mer hogy abbul tsak baj származ', ha vélek kezdenék. Mondá azt is, hogy más nagyindulatu, meg nagyvérü bibliotekárusok is békessigbenn maradnak tölük.

Én elmondám, hogy én is ösmerek én tisztessiget, meg az jó közmondást is, hogy "okos ember nem ganyéz oda ahun eszik"!

Igy megegyezénk, s mostann már általada az nagyságos direktor uram egy kis mokán embernek, hogy véle beszélném meg további dolgaimot.

Későbbben tudám meg, de már mostann elmeséllem, hogy amolyan szekretárius-féle ember és mint ilyen, az bibliotéka rendjinek örzője is vala. Akará is ő örözni az huntzfut rendet, de az mindig kiszalada kezibül. Az rendnek pedig megvayon ama furtsá tulajdonsága, hogy ha nem tartik kézbenn, akkor rendetlensigé vállal.

Ösmerecsigünk elejin, mindjárt is panaszos szókra nyitá száját. /Mert ü olyan vala, hogy ami az szivinn, az másoknak szájánn, mer' hogy titoktartás nem vala vastagonn erénnye/ Mint mondám, nékem is panaszolá, hogy mellyibenn nagy nyomást érez. Az kór annyira elővévé, hogy nem is gyógyé kishalytani szorulássát. Én abban a minutumbann rájövék, hogy miféle baja van e derék embernek, mer' hasonlóan betegeskede Gerson bátyám is, amikor én még süldő gyerek valék. Mindjárt is mondám, hogy nem lehet az más, tsak boszorkán-

nyomás. Ű meg tsak fájdalmason nevette, hogy nincsenek is olyanok már.

-De bizon vannak,-tsak legfőhnebb is mostan nem üldözik űket. Azér' is van annyi boszorkánnyomott, meg boszorkánlűvött ember, felelém én. Ű ezekenn is tsak nevet. Tanátsolám neki hitetlensige ellenibenn is, hogy éccakára kötne gatyamadzagot az ajtajára, mer' hogy akkor nem tud hozzáférni az bestye lélok. Még egyebeket is ajánlék neki, de azokat itten nem sorakoztatom föl, mer annyira nem ösmerem még szokásokat, hogy mennyit is birhat el egy bibliotékárus füle az vaskosságbul.

Még javábann sorolom az jó medicinákat, amikor is észbevevém, hogy az kis mokán ember nincsen sehol. Otthagya engem magamra az idegensigbenn. De én nem haragudék meg rá, mer később elmondák nékem, hogy ű igen szórakozott ember. Véle esett vala, hogy amint hűtes társáhon méne hazafelé, hát az parapléjának tsak nyele marada kezinn, annak hártya részit pedig elveszté. Ugy mesélik, hogy az feredőmedencébe is bürtáskával, meg éccakai ruhábann lépett bé.

Kedvellém űtet mindazokonn tul, s amint előkerüle az padlásnak hátsó zugából, elköszönék tülle, hogy más bibliotékárusokat is meglátogassak. De tanátsolám neki, hogy még is tsak égettese meg az boszorkánokat, különösen a sárgahajukat, mer' azok nagyon veszélyesek az emberiségre.

Krónikás

GOETHE KÖNYVTÁRÁBAN.

Németországi körutazásunk alkalmával eljutottunk Weimarba, ahol megnéztük a "Thüringische Landesbibliothek"-ot, azt a könyvtárat, melynek 35 évig, 1797-1832-ig Goethe volt a vezetője.

A könyvtár épület a XVI.sz.-ban épült, a weimari herceg kastélyához vendéglaknak, de később átépítették könyvtárrá. 1849-ben, Goethe születésének 100. évfordulóján, építették hozzá a bejárati részt, melyben ma iroda, kölcsönző és olvasóterem van. Ekkor kapta ma is meglévő alakját, amelyhez azóta sem nyultak hozzá. Barokk és rokokó stílusban épült kétemeletes épület, mely egyszerű külsejével nem is sejteti, hogy belső kiképzése a két stílus szerencsés keveredése folytán milyen gyönyörű.

A könyvtár raktári része, a régi könyvtár, egy ovális alakú középnagyágú terem. Közepén teljes magasságban kupolaszerűen űres, ezáltal megkapó látványt nyújt az egymás felett lévő körgaléria, melyet körben gazdagon díszített oszlopsor tart. A boltívben végződő oszlopok, ezek díszítése és aranyozása, a terem kupolafreskója és a nemrég korabeli

stilusban helyreállított lámpáit látva úgy éreztem, ez az épület maga is méltó azokhoz a szellemi nagyságokhoz akik itt éltek és dolgoztak.

A könyvtáráépület mellett áll 1621-ben épült régi városi torony, mely ma a könyvtár raktárához tartozik. E három emelet magas szabályos kör alakú torony érdekessége egy fa csigalépcső, mely a torony közepén, a földszinttől a harmadik emeletig megy úgy, hogy a lépcsőt magát csak a közepén lévő spirálisan faragott faoszlop tartja. Egyensúlyát az emeletenkinti kijárat biztosítja.

A könyvtár feladata: régi könyvek gyűjtése. Tulajdonképpen teológiai könyvtárnak indult, de a XVII-XVIII.sz.-i magángyűjteményekből már inkább történelmi jellegűvé vált. Jelenleg 550 ezer kötet könyvük, 6.000 kéziratuk, s 600 ősnymtatványuk van a XV.sz.-ből. Természetes, hogy ezek között nagyon sok régi, ritkaságszámba menő van, melyek közül néhányat megmutattak: közöttük egy Luther bibliát a XVII.sz.-ből. Ez nagy formátumu, terjedelmes kiadás. Elején ajánlás, előszók, majd fametszetek azokról akik előállításához pénzt adtak, idegenszavak mutatója, egy térkép a bibliai "Paradicsom" állítólagos helyéről, s csak e hosszú-hosszu több tíz lapos bevezetés után kezdődik a biblia. Érdekessége még, hogy minden két-három mondat után magyarázó szöveg áll.

Itt láttuk Mózes első könyvének nyomtatott kiadását, melyet Rómában adtak ki 1619-ben, rajta van már a kiadás éve, a kiadó és az arab-latin kiadást engedélyező neve. Arab és latin szöveg, hátulról kezdődik és visszafelé olvasható. Goethe és Schiller emlékének adózva őriz a könyvtár Goethe műveiből lo ezret, Schiller műveiből is megközelítően ennyit.

Van egy külön színházteremnek nevezett szoba is, melyben kiállítás volt Schiller 1805-nél régebbi könyveinek kiadásából, szinlapok az ősbemutatókról évszerint bekötve. Ugyanitt két darab igen értékes világtérkép, a XVI. sz.-ből, melyeken a főcimeket latinul, a többi spanyolul írták. Egyiket állítólag Kolumbusz Kristóf fia rajzolta, az akkori spanyol térképészet vezetője. Ezek könyvtári szempontból unikumok.

A könyvek megóvása érdekében hozták azt a szabályt, hogy csak a száz évnél nem régebbi könyveket kölcsönzik, a többi csak olvasóteremben használhatják, vagy filmmásolatot készítenek róla.

Goethe igazgatósága idején a könyvtár volt az akkori szellemi nagyságok találkozóhelye. Fejszobraik ma is ékeségei a könyvtárnak, Itt találjuk Schiller leghiresebb fejszobrát egy urnán, melyben Schiller megtalált koponyája és csontjai voltak, melyeket a Szent Jakab temetőből egy bizottság keresett ki, hogy méltóbb helyre kerüljön. Mégis hosszabb ideig volt a könyvtárban, s csak 1826-ban helyezik innen a mai Goethe-Schiller kriptába. Az urnát később Karl August weimári fejedelem vette meg az örökösöktől, mely ma

a könyvtár egyik legnagyobb értéke. Láttuk Goethe, Herder, Wieland fejszobrait, szobrot Gluckről, néhány eredeti Tischbein képet és egyéb műalkotásokat.

A könyvtár mint általában a német könyvtárak nem használja az ETO-t. Tudományágak szerint 10 csoportra osztályozza anyagát.

Raktározás növekvő sorszám szerint történik. Költségvetésüket a város fedezi. Hetenként 40-50 könyvet vásárolnak szabadon választva, de nyugatról csak a berlini központot keresztül vásárolhatnak.

A műemlékszamba menő könyvtár megtekintése élmény volt számomra.

Talpas Mihályné.

HÁROM JUBILEUM.

Az elmúlt napokban három kartársnőnk töltötte be 25 éves szolgálatát; Kolozsváry Gézáné, Szelestey Gyuláné és Geréb Lászlóné. Mind a három kitűnő, szorgalmas munkaerő. Kolozsváryné a 2. Mozgókönyvtárat vezeti 14 esztendeje, Szelesteyné a Kerületi Könyvtárak Osztályának a vezetője, szakmai szakoktatásunk szervezője és a Fővárosi Tanács tagja, Geréb Lászlóné a "B" gyűjteményben dolgozik, tavaly jelent meg irodalmi visszhangot keltett tanulmánya: Arany János Budapestje és ebben az évben publikálta a Budapesti nyomdász-könyvtár, az első magyar munkáskönyvtár története 1865-1945-ig c. tanulmányát.

Jubilánsainkat Révész Ferenc igazgató üdvözölte és átadta a könyvtár ajándékát, egy-egy havi fizetést.

ESEMÉNYNAPTÁR.

- Szeptember 3. Jaurès, Jean születésének 100. évfordulója.
" 26. Thaly Kálmán halálának 50. évfordulója.
" 27. Az Operaház megnyitásának 75. évfordulója.
" 30. Benedek Elek születésének 100. évfordulója.
-

NYILVÁNOS SZOLGÁLATROL III. KÖNYVTÁROS ÉS OLVASÓ.

A nyári zárvatartás ideje alatt a többi elvégzett munkák mellett, az indikátor ellenőrzése folyamán önkéntelenül is megfigyeltük a könyvtárosok kölcsönzéseit.

Teljes mértékben egyetértünk azzal, hogy a könyvtárosoknak olvasni kell és hogy legalább a könyvtáros kapja meg az újonnan megjelent köteteket. Igaz és valóban ennyit meg is érdemelnek könyvtárosaink, csupán azt szeretnénk elérni, hogy az egy hónapos határidőt minden könyvtáros betartaná, hogy az olvasók is idejében könyvhöz jussanak. Nem minden ok nélkül panaszkodnak olvasóink amiatt, hogy ebben a könyvtárban nagyon nehéz új könyvet idejében kölcsön venni.

Nem tudjuk elhinni, hogy azok a könyvtárosok akiknél 15-20 vagy még több könyvet tartunk nyilván, azokat a könyveket állandóan olvassák hónapokon, sőt fél éveken át. Nem rendezkedhetünk be arra, hogy egy-egy "könyvtáros családja" kölcsönzéseit egy könyvtáros neve alatt gyűjtse össze, és fél évekig várjunk arra, hogy a kikölcsönzött könyvet nagy kégyesen visszahozza.

Mi is vétettünk, hogy eddig nem figyelmeztettük a könyvtáros kollégákat kellőképpen a könyvük lejáratára, de gondoltuk, hogy mint rendes könyvtárosok olvasás után nincs szívük hevertetni "szoba-diszként" az elolvasott könyveket. Sajnos nagyon is jóhiszeműek voltunk. Ezután nem fogunk késlekedni a felszólításokkal és, reméljük, a kollégák is méltányolni fogják kérésünket.

A tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy az olvasók lelkiismeretesebbek sok könyvtárosnál. U.i. a nyári szünetben 15-18 óra között minden nap rendszeresen inspekción tartottunk. A soron következő felszólításokra, amelyeket ezidő alatt küldtünk ki, állandóan hozzák vissza a könyveket. Minden nap 60-80 db. könyv érkezett vissza. Bevezettük a múlt évben, hogy a kölcsönzőket telefonon is felkeressük, mielőtt a perlési eljárást ellenük megindítanánk. Megköszönik előzékenységünket, s a könyvek nagy részét visszakapjuk. Érdemes fáradozás bár nem kis munkával jár, de 1/3.-ára csökken a perlésre kerülők száma.

Egy régi, de jó intézkedés betartását tüztük ki célul és feladatul, a 10 kötetes könyvtárosi kölcsönzés megvalósítását, melyen belül a lejáratot is figyeljük.

Azok a könyvtárosok, akik késedelemben vannak, így gyorsabban rendezik tartozásukat annál is inkább, mert a további kölcsönzésről ellenkező esetben kénytelenek lemondani.

Mit várjunk az olvasóktól, ha a könyvtárosok nem képesek a maguk alkotta szabályok betartására.

Rohla Márton

A MI KIRAKATUNK

Érdeklődéssel olvastunk a 28-as fiók kirakatával kapcsolatos tapasztalatairól. Felfigyeltünk rá, mert sokunk elképzeléseit és gondjait vetette papírra és új ötletekkel gazdagított.

Engem azért érdekel különösen az olvasószolgálati propagandamunkának ez az igen hatásos eszköze, mert alig másfél hónapos fiókkönyvtári gyakorlatom során feltétlen hasznával, komoly értelmével és néhány problémájával ismerkedtem meg a 8-as fiókban.

Kirakatunk léte lényegesen megkönnyíti a kölcsönzési munkát, hiszen az olvasók nagy százaléka innen válogatja össze könyveit. A sok színes borítólap már többször annyira elkápráztatta az olvasókat, hogy egy egész polcra való könyvet is szívesen elvittek volna, ha tanácsainkkal nem segítjük őket a megfelelő könyv kiválogatásában.

Kirakatunk népszerűségét a következő módszerekkel biztosítjuk: a több mint hat méter hosszú, négy polcos, tíz részes kirakatba az olvasásra különösen ajánlott, szép tiszta borítólapmal rendelkező könyveket válogatjuk össze. Bár a kirakatot külön felelős rendezi, a válogatás munkájában az egész kollektíva részt vesz. A könyvek helyretevése közben mindannyian igyekszünk új, kirakatba való könyveket "felfedezni", témakirakat rendezésekor pedig kifejezetten ezzel a céllal válogatunk. Az egy-egy könyvvel kapcsolatos vitás kérdéseket megbeszéljük. A kiállított könyveket egyébként mindannyian ismerjük, hogy a kérdésekre válaszolhassunk, a műveket ajánlani tudjuk.

A kirakat felelőse a válogatáson kívül a kiállított anyag folyamatos utánpótlásáról gondoskodik és a borítólapokat tartja rendben. Mi soha nem adunk ki könyvet borítólappal együtt, hanem levesszük és félretesszük, hogy kölcsönzés után a felelős betürendbe tehesse azokat, külön véve a magyar és idegen nyelvű könyvek borítólapjait. Így könnyebb és gyorsabb a következő napi kirakatanyagot "felöltöztetni". Könyveink tisztaságának megőrzéséről úgy gondoskodunk, hogy az ÁKV által küldött könyvesomagok fehér papírjaiból védőborítékot teszünk a levett színes borítólap helyére. Ezzel is felhívjuk az olvasók figyelmét a szép könyvek védelmére.

A könyvek kirakaton belüli elrendezése a következő:

Balról jobbra haladva a kirakat könyvtárunk új szerzeményeivel, a legújabban megjelent művekkel kezdődik. A kirakatnak ez a legnépszerűbb része vonzza a legtöbb szemlélőt, válogatót. A következő részben sorakozik a kirakat állandó, időszerű témaanyaga. Március óta a Tanácsköztársaságra vonatkozó politikai és szépirodalmi emlékeztetéseket tartalmazta változatos összeállításban. Augusztustól továbbra is az aktuális eseményekkel kapcsolatos témák anyagát helyezzük itt el.

Az ezután következő rész szakokra bontva tartalmazza az ismeretterjesztő műveket.

"Az ifjúság kedvelt könyvei" felirat alatt az ifjúsági irodalom következik a serdülő koruak számára.

A különösen tetszetős külsejű szépirodalmi művek három részt elfoglaló seregszemléje után az ép kötésű, borítólap nélküli, régi kiadású könyvek sorakoznak gerincükkel az olvasók felé.

Kirakatunkban két részt tartunk fenn az angol, német, francia, olasz és orosz nyelvű, lehetőleg legújabb kiadású könyveknek, amelyek nyelvek szerint sorakoznak egymás mellett.

A kirakat anyagának felállítása az egyes szakokon és a szépirodalmon belül a betürendet követi.

Kirakatunk népszerűsítésének meglévő módszereit természetesen nem tarthatjuk véglegesnek. A saját elgondolásaink és a többi fiók ötletei alapján a fejlődésre nagy lehetőségeink vannak. A 28-as fiók témakirakattal kapcsolatos javaslatai minket is foglalkoztatnak. A meglévő aktuális témaanyagon kívül fel is fogunk használni néhány címadó ötletet. Vigyáznunk kell azonban arra, hogy erőnket meghaladóan sok témát ne nyissunk, mert a könyvek pótlása különösen a nagy forgalmu időszakokban komoly nehézségekbe ütközhet, márpedig a hézagos kirakat: hiányos propaganda.

Még csak annyit: foglalkozzunk a kirakatokkal kapcsolatos módszerekkel, problémákkal, mert munkánk ezáltal gazdagodik új tapasztalatokkal, ötletekkel. Tegyük elképzeléseinket bátran "kirakatba"!

Horváthné Varsányi Livia

8-as fiók dolgozója

KÖNYVTÁRUNK VILLANYÁRAM ÁTSZERELÉSE befejeződött, minden helységünkben 110-ről 220 voltra tértünk át, kivéve a raktárt. Raktárunkban életvédelmi szempontok figyelembevételével és tűzbiztonsági okoknál fogva továbbra is 110 voltos árammal világítunk.

A szakszervezeti könyvtárosok kb. 30 főnyi csoportja július végén meglátogatta központunkat és néhány kerületi könyvtárunkat.

X

A Bagi Ilona Kulturotthonban /XXI. Kalamár József ut 196./ a 30.sz. kerületi könyvtár rendezésében megnyílt a Föld szépségei c. kiállítás.

FIATAL OLVASÓK.

/Hozzászólás./

A KISZ vezetőség cikkéhez szólva szeretném elmondani, hogy a Fő-téri 8.-as fiókban hogyan igyekszünk a KISZ korosztálybeli fiatalokkal való foglalkozás kérdését megoldani.

Az ifjúságnak ez a része általában valamilyen tanulmányt folytat tehát elsősorban ehhez kapcsolódó olvasmányt kér. Egyre több középiskolás fiatal jön hosszú listával, amelyen a kötelező olvasmányok sorakoznak. A mi feladatunk; hogy az iskoláktól ezeket a jegyzékeket a könyvtárnak megszerezzük azért, hogy magunktól is bármikor ajánlani tudjunk. Ezenkívül mindig valami más olvasnivalót is kérnek. Ehhez rendelkezésükre állnak a külön gyűjtött ifjúsági könyvek. Minden szállítmányból kiválogatunk olyan ifjúsági műveket, amelyek 14-18 éves olvasókat is érdekelik. Népszerű ismeretterjesztő munkák, érdekes utleírások és fantasztikus regények a fiatal fiúk, sokszor lányok igényét is kielégítik, és azt célozzák, hogy a ponyvától lassan elvonják mindazokat, akik azt előszeretettel cserélgetik egymásközt az iskolákban. Az új leányregények is találnak gazdát. Szívesen olvasnak a fiatalok a tanulmányi anyaghoz kapcsolódó műveket, klasszikusokat is, a kötelező irodalmon kívül. /Talán még szívesebben/. Különösen a nyári szünetre -amikor bővebben jut idő az olvasásra- vittek a legtöbben igen komoly anyagot is pl. Solohov, Ehrenburg, Tolsztoj műveket.

Az ipari tanulók nagy része ismeretterjesztő olvasmány-nak szakirodalmat kér, az általános és szépirodalmi könyvek ajánlása terén reájuk is a fentiek vonatkoznak.

A katalógus használata elég általános a fiatalok körében. Tanév végén a kerület VIII. osztályosai csoportos látogatást tettek a könyvtárban, ahol részletesen megismerkedtek a kölcsönzés módjával, katalógus használatával és a könyvanyaggal. Sokan közülük ma már tagjai a könyvtárnak és felhasználják az előzetesen tanultakat minden vonalon a könyvek kiírásában is.

Az önálló választáshoz segítségükre van kirakatunknak az a része, amely kizárólag ifjúságunk számára ajánlott könyvekkel van tele.

Mindez a segítség, amit a KISZ-korú fiatalok kapnak, azt kell eredményezze, hogy a fiatal olvasók egyre komolyabban és módszeresebben olvassanak.

Gál Györgyné

/Ballagi Ágnes/

8-as fiók

HIREK A 44-ESBŐL.

Julius 28-án kedves vendége volt a 44.sz. könyvtárnak. Hatko Elvbieta lengyel könyvtárosnő, a Katowicei Megyei Könyvtár Módszertani osztályának vezetője látogatott el hozzánk, a kíséretében lévő lengyel tolmácsnővel. Ez alkalomra könyvkiállítást rendeztünk lengyel írók magyarul megjelent műveiből. Megjegyeztük, hogy nehéz volt összeszedni a kiállítás anyagát, tekintettel a könyvek nagy népszerűségére, s nagyobb részük most is olvasóinknál van. Válaszul Hatko elvtársnő elmondta, hogy a magyar írók könyveit szintén nagyon szeretik és olvassák a lengyel olvasók, különösen Jókai és Mikszáth műveit, de hasonlóan az eddig lengyelül megjelent mai magyar írókat is.

A könyvtár megtekintése után kedvesen, baráti hangulatban egy jó óra hosszát beszélgettünk könyvtári és könyvtárosi problémákról. Vendégünket különösen módszertani kérdések érdekelték. Kölcsönösen kicseréltük tapasztalatainkat. Hosszas eszmecsere folytattunk a könyvtárosképzésről és utánpótlásról is.

Végezetül egy szép katowicei képesalbumot kapott könyvtárunk, az ajándékot virággal viszonzottuk. S megállapítottuk, hogy milyen hasznos és gyakorlati jelentőségű lehet egy-egy ilyen baráti találkozó, amelyet a jövőben is okvetlen istápolni kell. Remélhetőleg mind gyakoribbak lesznek kölcsönös látogatásaink.

x

Különös szerencse érte a 44-es könyvtár raktárkezelőjét, Tóth Istvánnét. Szelvényével a lotto juliusi jutalomSOROLÁSÁN bárhol felépíthető kétszobás családi házat nyert. Erről azonban egy ideig mit sem tudott. Ugyanis minden héten lottózik egyetlen szelvényvel, s ha nem nyer a számsorsoláson, ellenőrző szelvényét nem teszi el. Szerencsére a feladott lottószelvényen feltüntette nevét és lakását. A sorsolás utáni második héten felkereste a Lottóigazgatóság három dolgozója és közölte vele a nagy eseményt. Eleinte nem is akarta elhinni, de mikor látta, hogy nem tréfa a dolog, kétségbeesett, mert sehol sem találta az ellenőrzőszelvényt. Ez nem is került elő, de az írásszakértői és egyéb vizsgálatok után igazolódott jogossága a nyereményhez. A boldog nyertesnek most már csak egy gondja van, hogy Budapest melyik részén építtesse fel a kétszobás családi házat. A közeljövőben ez is megoldódik, mert az OTP-vel rövidesen megkötik a lakásépítési szerződést.

x

Az utóbbi hónapokban, ideiglenesen, a 44-es könyvtár dolgozóinak személyi állománya teljesen kicserélődött. Egy ilyen nagyfokú és gyors változás során sok probléma adódhat mind a könyvtári munka, mind az olvasószolgálat terén. A központ vezetőségének különös gondoskodása és messzemenő támogatása azonban biztosította az átalakulás alatt is,

hogy a munkát zökkenőmentesen folytathattuk. Köszönetet mondunk vezetőségünknek segítségéért és gondosságáért.

Köszönet illeti Holló Ferencné elvtársnő kedvességét is aki hosszabb időn keresztül, különösen a nyári szünet utáni erős forgalom idején, fáradságot nem kimélve, résztvett munkánkban és hozzájárult a nehézségek elkerüléséhez. Mint a könyvtár egykori vezetőjét, olvasóink is örömmel fogadták. Személyes közreműködésével sokat tett az olvasók és a könyvtárosok kapcsolatának elmélyítéséért; tanácsaival, segítségével pedig támogatta munkánk zavartalan menetét. Ezúton mondunk még egyszer köszönetet a könyvtár olvasói és dolgozói nevében.

Király Zoltán

GAZDAGODTUNK.

Kézikönyvtárunk állománya sok értékes művel gazdagodott az utóbbi hónapokban; mint pl.:

Diercke Weltatlas. 95. Aufl. Ill. Berlin,
Westermann, 1957. 4-2348

megjött az

Encyclopédie Francaise. Tome XX. Le monde
en devenir. 1959. 4-716/20

Beszkrövnüj, V.M.
Russzko - hindi szlovar'. Moszkva, GIISz.
1957. 1375 p. 8-43680

Bükova, J.M.
Bengal'szko - russzkij szlovar'.
Moszkva, GIISz, 1957. 907 p. 8-43904

Baranov, H.K.
Arabszko - russzkij szlovar'. Moszkva,
GIISz, 1958. 1186 p. 8-43698

Thibert, Arthur
English-Eskimo. Eskimo-English dictionary.
Ottawa, 1958. 8-42064

De könyvtárosainkra is gondoltunk amikor megszereztük:

Landau, Thomas
Encyclopaedia of librarianship. 2. impr.
London, Bowes-Bowes, 1959. IX, 334. p. 8-43588

Fitz József
A magyar nyomdászat, könyvkiadás és könyvkeres-
kedelem története. Ill. Bp.
Akad.k. 1959.-I.-köt.

Nagy B.

NYILT VÁLASZ EGY KOLLEGINÁNAK.

Kedves kartársnő,

Megvallom, multkor egy kérdésével annyira meglepett, hogy hirtelen nem tudtam Magának választ adni. Érzem, hogy egyszerűbb lett volna, ha akkor vitatkozni kezdünk, de ha már nem került rá sor, fogadja el most így a válaszomat.

Kérdése pedig egyszerű volt, tömör és lényegbevágó. Alig foglal el helyet, ha itt szórol-szóra idézem: "Mondja, mit csinálnak maguk egész nap az osztályon?"

Volt időm gondolkodni a válaszon, s bevallom, egyre nyugtalanabb lettem. Nem amiatt, hogy mit mondok majd Magának, mert a fiókomból bármikor előhuzhatom a terveket és jelentéseket, elhihetem a munkanaplókat, bemutathatom a statisztikákat de ezért, mert nem tartom rendben lévőnek, hogy a kérdés ilyen formában elhangozhatott. Még ezek után is válaszolhattam volna Magának személyesen, de azért választottam lapunkat, mert tudom, hogy nem csak Maga, de más - köztük én is, kérdezett már hasonlót más osztály vagy csoport dolgozóitól. A kérdezőnek válaszoltak felháborodva és higgadtan, hivatkoztak adatokra és józan belátásra, válaszolatlan egy kérdés sem maradt. Most én is válaszolni akartam Magának s látja, a kérdés elemzésénél nem tudok továbbjutni.

Miért kerül sor ezekre a kérdésekre?

Nem törünk egymás állására, hiszen - dicséretünkre legyen szólva, ilyen akciók könyvtárunkban soha nem voltak. Nem irigyeljük egymás fizetését, mert kisebb megjegyzésektől eltekintve, bérrendezések alkalmával megelégedéssel vesszük tudomásul a döntést. Az osztályok, csoportok, kerületi könyvtárak között nincsen semmiféle rossz értelemben vett vetélkedés.

Hol lehet mégis a hiba, minek a terméke ez a bosszantó, rossz ízű és ártalmas mérgező anyag, amely fertőzi gondolkodásunkat és rontani tudja munkahelyünk légkörét?

Ne higye, hogy megtaláltam, de segíteni szeretnék a kereséshez. A Maga idézett kérdését elemezve egy újabb kérdést tettem fel. S a válasz megközelítéséhez, bizonyos logikai törvények szerint ismét kérdéseket kell feltennem.

Ismeri alaposan, a saját osztálya minden munkafolyamatát? Átnézte részletesen a munkatervet és a jelentést? Hozzászólt az ezekkel foglalkozó munkaértekezleten? Érdeklődik a könyvtár minden munkafolyamata iránt? Örül, ha eredményeket érünk el, akkor is, ha a Maga osztályának nincs benne munkája? Elhiszi, hogy legtöbb munkatársa szeretne a saját területén jó könyvtáros lenni?

Ha őszinte válaszokat ad s elismeri, hogy ezen vagy azon a területen felületesek az ismeretei vagy sok még

Magában a bizalmatlanság, hiszem, hogy jobban meggondolja, mielőtt az idézett kérdést még egyszer felteszi. Még megnyugtatom, hogy én is tudom, korántsem lehetünk elégedettek a munkafegyvellemel, nagyon sokat kell javítanunk az ellenőrzésen. Sőt, elismerem, hogy mindenütt vannak, akik nem lehetnek elégedettek munkájukkal, többet tudnának nyújtani. Végül a látszat is megcsalhatja, ha nem néz alaposan a dolgok után: készenléti szolgálatoknál, vagy sokrétű, apró munkákból álló feladatoknál gyakran az a látszat, hogy "nem csinálnak semmit".

A kötelességünk azonban a bizalom megteremtése, egymás munkájának megismerése, megbecsülése és segítése, nem pedig apró méregcseppecskék elhullatása.

S ha tréfára fordítanám a szót, azt mondanám, hogy Magától a legszebb kérdés, - kellő önvizsgálat s mindnyájunk hibáinak kijavítása után így hangzana: "Mondja, hogy bírnák Maguk azt a sok munkát az osztályon?"

Mig ezt megkérdezi, addig is tisztelettel üdvözlí

- ót - ós.

KÖNYVTÁRUNK ÁLLANDÓ FEJLŐDÉSE folytán személyzeti hiánnyal küzdünk. Ha összevetjük ideí statisztikánkat pl. 1957.év adataival, meg kell állapítanunk, hogy kb. 30 %-al nagyobb forgalmat bonyolítunk le ma, mint 1957-ben; azonos létszámmal! Ezt tudják felettes szerveink is és elismerik, hogy újabb munkaerőkre van szükségünk. Mi 15 egésznapos új munkaerőt kértünk. Kívánságunkat ebben az évben már nem tudják felsőbb helyen teljesíteni de gyors segítségként engedélyeztek 15 félnapos munkaerőt a 02-es rovaton. Az engedélyezett 15 új félnapos munkaerőt augusztus végéig a kerületi könyvtárhálózatba osztjuk be.

x

A NYÁRI SZÜNÉT ALATT festés és nagytakarítás volt központunkban. Kifestették a Bibliográfiai és a Kerületi Könyvtárak Osztályának a helységeit és a kapcsolódó folyósórészeket valamint a takarítónők szobáját, itt még a butorokat is lemázolták, hogy minél tisztább és barátságosabb legyen takarítószemélyzetünk tartózkodó helysége. Tökéletesen rendbehoztuk a Nyilvános szolgálat W.C.-jét. Abban reménykedünk, hogy igyekezetünket még megrögzött "felirat" író olvasóink is méltányolni fogják, tudjuk, hogy a legjobb megoldás: egy állandó felügyelőnő lenne, igyekszünk is egyet találni rövidesen. Takarítónőink szorgalmasan és lelkiismeretesen végezték a festés utáni nagytakarítást, a Nyilvános szolgálat helységeit, szokásunkhoz híven, az idén is takarítóvállalattal hozattuk helyre.

ÚJ KIADVÁNYAINK.

Kóhalmi Béla: Szabó Ervin, a könyvtáros. Bp. 1959.
Főv. Szabó E. kv. 7, [2] p. = F.Sz.E.K. Tanulmányok.
Új sorozat 5. /XXVIII./

Szabó Ervinről még nagyon sok mindent el kell mondani, fel kell kutatni. Minden tanulmány, amely megjelenik róla, csekély törlesztése egy nagy adósságnak: munkássága, egyénisége és élete nagy összefoglaló elemzésének.

A megjelenő tanulmányok között különösen értékesek azok, amelyek - sajnos nem elegendő számban s itt nekünk is kellenek kezdeményeznünk - kortársak tollából származnak. A nem kortárs szerzők legtöbbször a politikus Szabó Ervinnel foglalkoznak, a kortársak pedig a könyvtárossal. /Pedig mennyire érdekes lenne, ha még nem késő, a politikai harcostársak visszaemlékezése is/.

Kóhalmi Béla tanulmánya ünnepi beszédnek készült, a tavalyi jubileumi ünnepségen hangzott el. Sokan hallották s remélhetően sokan el is olvassák majd. Kitűnő, tömör és érdekes összefoglalása Szabó Ervin könyvtárosi pályafutásának, elegáns, szép stílusban. Köszönet érte a szerzőnek azok nevében, akik már ismerhetik s azok nevében is, akiknek ez a kis tanulmány kötelező olvasmány lesz könyvtárosi pályájuk elindulásánál.

x

Tíz éves a békemozgalom. Bibliográfia. Összeállította Polonyi Péter és Szántó Mária. Bp. 1959. Főv. Sz. E. kv. 82 p.

A bibliográfia a lo. esztendejét betöltött békemozgalom és a bécsi világifjúsági találkozó tiszteletére jelent meg.

Magját a KISZ felkérésére összeállított VIT bibliográfia és a Művelődésügyi Minisztériumnak készített békemozgalmi bibliográfia képezte.

Hasznos és jól felhasználható segédkönyv kerül a kiadvánnyal a könyvtárosok kezébe. Gyakori kérdése az olvasóknak az eddig tartott békekongresszusok, konferenciák, találkozók időpontja, irodalma. Az ügyes, kronologikus csoportosításban ez most azonnal megtalálható. Hasonló a helyzet az eddigi ifjúsági találkozókkal is. Értékes az egyes országok és világrészek békemozgalmi anyagának csoportosítása. Az általános részekben is jól tagozódik az anyag. Hasznos volt összegyűjteni a békemozgalom kiemelkedő személyeire vonatkozó irodalmat. Természetesen vitatkozni lehet a szépirodalom gyűjtésének hatásairól.

A bibliográfia nem teljes, de mégis sok olyan irodalmat tartalmaz, amelyeknek elsősorban történeti értéke van. Az előszó is hangsúlyozza, hogy nem tömeghasználatra készült, de a könyvtárosok segítésére jó munkát végzett Szántó Mária és Polonyi Péter.

x

Megjelent az ujabb külföldi szerzemények 1959. évi második füzeté. Szakrendbe sorolva felöleli az április - júniusi negyed 1008 darab tudományos és ismeretterjesztő szerzeményét. A 176 oldalas füzetet gondosan összeállított név- és szakmutató gazdagítja, a Feldolgozó Osztály Katalogizáló csoportja Gordon Erzsébet vezetésével ismét szép és eredményes munkát végzett.

x

Lapzárta után jelent meg a "Magyar Tanácsköztársaság röplapjai" c. Országos Széchényi Könyvtárral közös kiadványunk, amellyel legközelebbi számunkban foglalkozunk.

x

DIA - FILM vetítés volt aug. 4-én a 32. ker. könyvtár rsztmihályi sajátkezelésű könyvállomásán.

Huszonöt ifju olvasó vett részt a vetítésen, tulnyomórészen az ált. iskola felső tagozatának növendékei. Irodalmi, történelmi, természettudományi és mese-filmek kerültek bemutatásra. A megjelentek feszült figyelemmel nézték végig a kb. 60 percig tartó vetítést. A kísérő szöveg olvasását a könyvtárosok és aktívák felváltva végezték.

A rendezésben és az előkészítő munkákban - Tátrai Tiborné könyvtáros vezetésével - nagy része volt a könyvtár két ifju aktívájának Frank Erika és Kovács István ált. iskola VII. osztályu tanulónak.

Kurunczy Lajosné

KAPTUK ÉS ADJUK:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Kerületi

Könyvtárak Osztálya

Budapest.

Köszönetemet szeretném kifejezni a Szabó Ervin Könyvtár 17.sz. fiókkönyvtára vezetőjének. Nyolc éve vagyok a tagja a könyvtárnak. Ebben az évben érettségiztem és jeles érettségi bizonyítványomhoz sokban hozzájárult az a segítség, amelyet a könyvtártól és a könyvtárban dolgozó Kolozsváriné elvtársnőtől kaptam.

Márk Péter

PÁRTKONGRESSZUS ELŐTT ALAPSZERVI VEZETŐSÉGVÁLASZTÁS.

Az ország kommunistái a kongresszusra készülnek, a párt legfelső foruma ülészik novemberben. A párt történetében a kongresszusok egytől egyig elhatározó jelentőségűek, értékelik a megtett utat, kijelölik a legfőbb feladatokat. Így volt ez az illegálitás éveiben is, így a felszabadulást követő időben, s így lesz most is. A kongresszus éppen mert országot vezető párt foruma nem csak a kommunisták ügye, hanem az egész dolgozó népé. Ezt bizonyítja a kongresszusi versenymozgalom az üzemekben. Ezt bizonyítják a mi könyvtárunkban, a kongresszus tiszteletére beérkezett felajánlások is, az egész Intézet hivatali apparátusának, mint ideologiai intézménynek, és mint agitációs és propaganda szervnek a Könyvtári Híradó legutóbbi számában közölt terve, s a széles körben megindult munkálatok, amint erről a számban a szerkesztőség hirt ad.

A nagy, országos feladat mellett a helyi pártszervezetnek fel kell készülni a felsőbb szervek határozata alapján a vezetőség újjáválasztására. Szeptember végén összehívjuk a helyi alapszerv legfelsőbb forumát, a taggyűlést, s mint országosan a Kongresszus, itt a taggyűlés, értékeli az eddig végzett munkát és kijelöli a fő tennivalókat.

Hogyan készülünk erre a nagy és az egész Intézet munkájára kiható eseményre? Ugy gondoljuk, helyes, ha hirt adunk erről, hiszen számítunk minden segíteni szándékozó kollegánk tanácsára, véleményére és munkájára. A juliusi taggyűlésen az ideologiai békülékenység ellen hívta harcba a pártvezetőség az egész párttagságot, mert egyöntetű véleményünk, hogy csak élénk ideologiai viták útján lehet eredményesen küzdeni a helytelen s ideologiai intézményben semmiképen sem elfogadható nézetekkel. A kommunisták feladatává tettük, hogy mindig és mindenütt élénken reagáljanak a nacionalista megnyilvánulásokra, a humanizmus helytelen értelmezésére, a politikai közömbösségre. Meggyőződésünk, hogy ezekben a vitákban a kommunisták nem maradnak egyedül, hanem pártonkívüli kollegáinkkal együtt segítenek majd megszabadítani néhány munkatársunkat a legalábbis nem korszerű nézeteitől.

A pártvezetőség javaslatára különböző munkabizottságok is alakultak, amelyek részben a pártszervezet szerepét vizsgálják az Intézet egész tevékenységében, részben ideologiai életünket, részben pedig a kommuniták és pártonkívüliek kapcsolatát tanulmányozzák. Több mint 60 pártonkívüli kollegánk véleményét kérjük ki, beszélgetések során s ezenkívül szeptember első hetében nyilvános pártcsoportüléseket tartunk, ahol mindenki kifejtheti véleményét a pártvezetőség eddigi munkájáról és javaslatokat tehet a munka megjavítására. Bizunk abban, hogy mindez kollegáink megértésére talál, s ha eddig eredményesen dolgoztunk, a következőkben még nagyobb eredményeket érhetünk majd el.

MSzMP alapszervezet vezetősége.

KÖNYVTÁRUNK PÁRTKONGRESSZUSI MUNKA-HIREI.

A Pártkongresszus tiszteletére tervezett nemzetközi plakát és broszura kiállításunkra eddig 17 testvérpárttól érkezett anyag. Legujabban a Szovjetunióból, Bulgáriából és Indonéziából kaptunk ritka és becses plakátokat és broszurákat. A plakátok vászonra kasirozását megkezdjük, kb. 300 - a legszebbek, kerül belőlük kiállításra előreláthatóan a Múcsarnokban.

x

KONGRESSZUSI ELŐKÉSZÜLETI MUNKÁINK során a Legujabbkori Történeti Intézetben jártunk, fotokat válogattunk a Párt harcairól. 15-15 darabot fog kapni minden kerületi könyvtár. A kiválogatott fotók házi fénymásolása már elkezdődött.

x

22 illegális röpcédulát lefényképeztünk és retusáltunk. Amint a nyomda elkészül a sokszorosítással kap belőle egy-egy sorozatot a hálózat.

x

RAJZVERSENY!

Tanulók! A magyar pártkongresszus tiszteletére rajzversenyt rendezünk.

Olvassatok könyveket az uttörők életéről, a munkásmozgalomról és jelenlegi életünkről. Merítsetek rajzaitokhoz témát az olvasottakból.

A pályázat határideje 1959. X. 10.

A rajzokat a kerületi Szabó Ervin könyvtárba kell beadni!

A legjobb rajzokból kiállítást rendezünk és a díjnyertes rajzok készítői között értékes jutalmakat osztunk.

Kérj felvilágosítást és könyvet a kerületi Szabó Ervin könyvtártól!

Versenybizottság

x

Az ifjúsági rajzversenyre plakátot tervezettünk Kolozsvári György rajzolóművésszel és 400 példányban sokszorosítottuk.

x

A KISZ= szervezetünk felajánlása:

- 1./ Bibliográfiát készít a magyar munkásmozgalom ifju martirjainak életéről Gilicz Márta, Csép Attiláné és Oláh Attila szerkesztésében.
- 2./ Magyarra fordítja a Szovjetunióban 1958-ban megjelent "Gyermek és ifjusági könyvtár" című ifjusági és gyermekkönyvtárosok részére kidolgozott tankönyvet. A kb. 16 iv terjedelmű tanulmányt nyomtatásban is kiadjuk, mert úgy gondoljuk, hogy jelentős segítségére lesz az ország valamennyi gyermekkönyvtárosának. Fordítási munkára eddig Bálint László, Biró Irén, Breuerné, Pataki Ferenc és Szántó Boriszné jelentkezett. A kötet lektorálását Kalmár Gyula vállalta. Jelentősen elősegítene a könyv mielőbbi megjelenését, ha oroszul tudó dolgozóink egy-egy iv fordítására vállalkoznának.
- 3./ A KISZ-tagság részt vállal az elmaradt gépelési munkák felszámolásában.

Az elmondottakon kívül természetesen részt vesz a párt-szervezet és a könyvtár dolgozóinak a Pártkongresszus tiszteletére tett felajánlásainak a valóraváltásában.

X

A szociálista nevelő munka határozottabb érvényesítése érdekében a Kerületi Könyvtárak Osztálya Módszertani levelet adott ki. Ebben felsorolja és annotálja azokat a legfontosabb ideológiai műveket, amelyeknek az ajánlását és módszeres figyelését a Kongresszust megelőző időszakban fontos feladatnak tartja. Ezt a munkát a kerületi könyvtárak augusztus 1-én megkezdték.

X

A 32-es kerületi könyvtár dolgozói a Pártkongresszus tiszteletére felajánlották, hogy az aktuális ideológiai műveket elolvassák, megbeszélik és az így szerzett ismeretek birtokában igyekeznek azokat minél több olvasó kezébe adni. Csatlakoznak Becskyné felajánlásához is és feldolgozzák Lenin Összes Műveinek 1. kötetét.

X

A Pártkongresszus tiszteletére készülő munkák között meg kell még említenünk azt a bibliográfiát, amelyet a Budapesti Gyűjtemény munkatársai készítenek Budapest 1919 és 1944 közötti munkásmozgalmáról. A bibliográfia felépítésében és szerkezetében rokonságot fog mutatni tanácsköztársasági bibliográfiánkkal: az általános részt szintén követni fogja az egyes kerületekre szétbontott anyag. Mivel most elegendő idő áll rendelkezésünkre, névmutatót is készítünk a bibliográfiához, amelyet a tanácsköztársasági bibliográfiánál el kellett hagynunk, hiszen akkor anyaggyűjtésre és szerkesztésre mindössze 12 napunk volt. A Pártkongresszusra készülő bibliográfiánk jelentőségben valószínűleg túl fog-

ja szárnyalni a tanácsköztársaságit. Benne nemcsak a sajtó anyagát dolgozzuk fel - több mint 150, hosszabb-rövidebb életű lapot-, hanem monografikus anyagot is, elsősorban az eddig megjelent dokumentumköteteket, továbbá dokumentumértékű visszaemlékezéseket, beszámolókat, feldolgozásokat is. Ezzel a bibliográfiánkkal sok régi, jogoskivánságnak tudunk majd eleget tenni, különösen, ami Budapest egyes kerületeinek munkásmozgalmi anyagát illeti. A bibliográfiát a budapesti munkásmozgalom kitűnő ismerője, Remete László szerkeszti.

A KÖZELMULTBAN KÉT OSZTÁLYVEZETŐI értekezletet tartottunk, július 16-án Révész Ferenc igazgató "informálta" a megjelenteket a bércorrekcióról, a létszámkérdésről, a 3-as szak elavult anyagának folyamatos kivonásáról, a minősítésekről, jutalmazásokról és az akadozó cseh és lengyel utazásról. 1958-as Évkönyvünk anyaga együtt van és megjelent a Magyar Tanácsköztársaság röplap-gyűjteménye. Elkészült és megvitattuk könyvtárunk pártkongresszusi tervét. A július 23-ai értekezleten Egeresi Zoltán beszámolt az 1959. év első félévének pénzügyi gazdálkodásáról. Rovatonkint, tételről-tételre ismertette könyvtárunk pénzügyi helyzetét, amelyhez számosan hozzászóltak. Két tételnél; a könyvbeszerzésnél 3 %-al és a világításnál 28 %-al léptük túl az előírányozott pénzüsszeget.

x

PETŐFI KIÁLLÍTÁS.

Az Irodalmi muzeum Egyetem utcai épületében Petőfi kiállítását rendezett a költő halálának 110. évfordulóján. A kiállításnak igen gazdag a könyv, foto és korabeli képanyaga, bemutat két újabb Petőfi szobrot, sok reliquiát, ruhá-neműt, butordarabot és még se elégít ki teljesen. Hiányos a korszak és a környezet ábrázolása. Viszont mindenben teljesebbnek és sikerültebbnek érezzük a muzeum három állandó kiállítását: Adyt, a Tanácsköztársaságit és a József Attilát.

A szerkesztésért és kiadásért Révész Ferenc igazgató felel. Budapest, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár sokszorosítása. Szerkeszti és kiadja a Tájékoztató és Kulturális Osztály.
